ليکونکی : پيپ اسکوبا ر (Pep Escobar).
منبع او خپريدو نيټه : انفارميشن کليرنګ هوز «01-11-2020».
ژباړونکی : پوهندوی دوکتور سيد حسا م «مل» .

آيا تاسي کولی شي هغه څه بوی کړي چي چينايان پخلي کوي

Can you smell what the Chines are cooking

يوازي له يوي اوني څخه وروسته کله چي دامريکی متحده ايالات د اولسمشري ټاکني کي دلوبي بد لون رامينځته کړي نوددي هيواد اصلی اوواقعي جيو پوليټيکي اوجيو ايکونوميکي کړنی تقريباً با ند نی نړی ته د ليدو وړ نه دي.

مونږ د«چين» د کمونيست ګوند د مرکزي کميټی د پنځم پلينوم په اړه خبري کوو ، کوم چي دا تيره دوشنبه په پيکن کي پخپل کا ر پيل کړ.

پلينوم (200) او(100) نفر علی البدل ګډونکونکي غړی کوم چی د **چين** دمتمد ن دولت د تصميم نيلو عالی ارګان يا دغربی ليبرال دموکراسي له نظره ورته د **چين** کنګره ويل کيږی غونډی ته را وبلل.

د دی پلينوم په اجندا کي د(**چين**) د کلی برنا مي د څوارلسم ، پنځه کلن (2021-2025) پلان ، دپلينوم د غونډی په پای يعنی د پنچشنبی په ماښام کي به ديو اعلاميی په ترڅ به ترسره شي ، او دهغه دجزياتو کړنلاره يا دپاليسی څرنګوالي به دڅو راتلونکو اونيو په درشل کي څرګند شي او د پلينوم ټول پريکړي به په رسمي بنی سره د خلکو د ملی کنګری (National people congress) له خوا د ما رچ ميا شتي کا ل (2021) کی به تصويب شي .

دټولو عملي اهدافو لپاره دابايد هغه څه په پام کي ونيول شي چی د«**چين**» مشرتابه واقعاً فکر کوي .

چينی سيستم وګوری :

د«**چين**» اولسمشر **څی(Xi)** دپراخ کاری راپور په ورکولو سره د « **چين** » دپنځلس کلن پلان مسوده اوبيا تر کا ل (2035) پوری د «**چين**» ټولو وړاندی کړ شوی هدفونو ته درسيدو د لاری چا ری په نظر کی نيولو سره په ليکولو ډير بخت او مشغول دي .

هغه يعنی **څی «xi»** د **چين** لپاره په کلکه د (دوه ګوني چلند) سترتيژی باندی ټينګار وکړ چي دداخلی اقتصاد تمرکز ته وده ورکول دي ، په داسی حا ل کي چي دا بايد دبهرنی تجارت اوپانګونی سره پوره توازن ولري ، په حقيقت کي يوه ښه او په زړه پوری تعريف له **چينی ما ندرين** (Mandarin = د چينا يی دخبرو يوه څانګه يا شاخه دی چي دهغه هيواد په شما ل اوسيدل ولويد يز کی خبری اتری کيږی .... تفصيل ددی قلم پواسطه) څخه ژبا ړه شوی يعنی « دوه ګونی پراختيا يی تحرک » د **چين** اولسمشر **څی (Xi)** پخپل ياد کړ شوی ټکو کي اصلی هد ف دا سی څرګند کړ : د (**اعتدال لرونکي سوکا لي ټولني**) حا لت ته د رسيد و لپا ره په کا ل (2020) بشپړ شوی حتی د **کوبډ نولس** د پا ند يمی په موجوديت سره سره ، غربت يا بی وزلی له مينځه وړل شوی .

بل ګام داوړدی مودی لپاره دنړيوال سوداګري د بحرانی موضوع مسلو سره معا مله کول دي ،

دچینی محصولاتو لپا ره لږ تقاضا یا غوښتنه اود بی ثبا تی مختلف درجی د **چین** د تولیداتو د نه ودریدونکی زیاتوا لی له امله را مینځته کیږی.

د پیکن لپاره کلیدی لمړیتوب کورنی اقتصاد دي ، د «**چین** » د محصولاتو د لوړ کیفیت پراختیا ته د ودی ورکولو لپاره اصلی تخنیکي اهدافو ته رسید و سره په لوړه کچه د «**چین**» د پرمخ تللی تامینا تو د ځنځیرونو د ادغام اود جوړوني په معنی دي او بیا دلته داړینی اداری داصلاحاتو د پلی کولو پیچلي او ککلیچ سرک په مخ کی دي .

په جد یت سره د «چین » دصنعت او معلوماتی تکنالوژی وزارت ، شرکتونه ، لار ښونه کوي چي په اصلي تکنالوژی کي پانګونه وکړي کومچي د(5G) دبرنامو**دنیمه هادی** (semiconductors) په مفهوم دي یعنی د انترنیت د زیا تو شیا نو یا وسا یلو سره مدغم سرکټونه اود **با یو مید یسن** (r Biomedicine) دي.

نو تول شیا ن یو ځل بیا د وړی چپ وار (Chip War) او تونی تو تي ډول جګړي په مورد کي دی کوم چي د(AI-5G) سوپرکمپیوټینګ(=supercomputing=دغه اصطلاح د ډیرو کمپیوتري سیستمونو متمرکز کمپیوتري سرچینو په موازی کارکوونکو لکه سوپر کمپیوټنګ کارولو سره د یو پیچلي یا دمعلوماتو ډیر مغلق پروسس یا جریان ته اشاره کوی ...تفصیل ددی قلم پواسطه سره) ، **کوانتیم کمپیتری** (Quantom Computing) ، **مادی سا ینس** ، **با یو تکنا لوژی** د **نوی انرژی** وسایط اود **فضا یی سا ینس** په زره کي دي . د «**چین** »مشرتابه په بشپړ ډول خورا پوها وي لري چي راتلونکي نسل د چپ (CHIP) تکنا لوژی د محور په هاله یا په شاوخوا کی به وڅرخي .

د «**چین**» د سیستم مفهوم د ننه کړي یعنی چي د «تکنا لوژی» په برخه کي د متحده ایالاتو لخوا په پیل شوی «سړه جګړه » سره به څنګه مبارزه وکړي .

د « **چینی سیستم** » معلوما تي تکنالوژی د کا ر پوه **نی ګوانګ نا ن** (Ni Guangnan) له خوا رامینځته شوی چی دهغه مقصد یا منظور په اصلي برخو کي دمتحده ایالاتو د تکنالوژی پر ځای دغه چینی سیستم ځای پر ځای کول دي او هغه هم په شمول د د کلید ی آی تی (IT) زیر بنا یی په کوم جي چي دمتحده ایالاتو تر مشری لاندي (IOE) سیستم یا دهر شی لپاره انترنیت د دریو مهمو اکمالاتو (IBM) ،(Intel) ، او اوراکل (Oracle) پر ا سا س د (IT) شبکي لپا ره انحصار لري ، دخپل ځان پرمخ تللی سربرس (servers) ، دیتا بیس او زیرمه کولو سره ، سیستم د تیټ فعا لیت سره د چپ (CHIP) سټ پر اساس کیدی شی چی د (14) نانومیتر (Nanometer´= nm) یا (7) نانومتر جعلی جوړولو ته اړتیا نه لری .

د متحده ایالاتو له خوار هبری شوی **کراکډون** (Crackdown = د ناغوښتل شوی یا غیر قانونی خلکو چلند یا د چلند محدودولو یا هڅولو لپاره جدی اقدامات ترسره کول ..... تفصیل ددی قلم پواسطه سره). اصلی اهداف.

په «**چین** » کي مختلف محا سبی تقریباً سره موافق دي چي ددي کا ل په پای کي د «**چین**» اقتصاد د متحده ایالاتو د (72) سلنه اقتصاد دی ، دولتی شورا وړاند وینه کړه چی د «**چین**» اقتصاد په کا ل (2027) داروپا اتحادیی اوپه کا ل (2032) کی د متحده ایالاتو له اقتصاد څخه به مخکی شی .

مګر که دپی پی پی (public private partnership =P PP = عامه خصوصی مشارکت) له خوا اندازه شی لکه څنګه چي (IMF) اواقتصاد پوهان دواړه منلي ، **چین** لا دمخه دنړی تر ټولو لوی اقتصا د دی.

د« **چین**» پنځم پلینوم یو ځل بیا د کا ل (2025) تر درشله د **چینی** محصولاتو په اړه خپل ټول اهداف تکرار کړل ، مګر نور ډیر څه شتون لري اوهغه داچي « **چین**» به په کا ل (2035) کی داسی لږ لید لری اوپر هغه باندي ټینګار کوي چي «**چین** » به په نړی کي به د تکنالوژیکی مشر

په توګه موقف ترلاسه کوي .

د(2035) کا ل لړليد دهغه نيميا يې نقطی په اړه اند يښنه لري چيری چي اوس مونږ اوپه (2049) کی دا به حتمی هد ف وي ترکال (2035) پوری «چين» بايد يو بشپړ مد رن سوسياليست ملت اوپه ځانګړي توګه دسا ينس ، ټکنالوژی اود دفاع په برخه کي يو غښتلی ځواک ومنل شي .

خی (XI) د «چين » مشر لا دمخه په کا ل (2017) کی ددی پر شا ټينګار کړي وه چي **«چين»** تر (2035) پوری د« مد رن سيوسيا ليست» نظام به ځښتن وي اوددی ځای ته د رسيد و لپا ره د **«چين »**سيا سی دفتر (politburo) با يد ددي بلند پروانه هد ف لپا ره په لوړ مقيا س ، چټکتيا اود کا ری کيفيت اودهغه نظام د دفاع لپاره نه ستری کيد ونکي ګامونه اوچت کړي .

د وستفليا (westphalia) هاخوا:

په دی باندي پاملرنه دادي چي د « **دونالد ترامپ** » دولت د مي د ميا شتي کال (2018) څخه را په دی خوا پر « **چين** » باندی بی امان اوبی ساری لفظی حملی کوی ، يواځی دتير جولای ميا شتی څخه دي چي د **کمونيست چين** رهبری په دوامداره توګه سره هسی چي شد يد او اوږد مبا رزه ګنی خپل ځان د متحده ايالاتو سره په مقا بل کی چمتو کوي .

دغه پرتله کول لکه هسی چي « **د يک شيا و پنګ** » وروکی مد ير يا لارښونکي په کا ل (1938) کی ياد ونه کړي : (خاطر ته راوړي ،« **ما تسونګ** » په هغه زمانه کي ويلی وه چي «چين» بايد مخکی له دی چي پوره او کافي ځواک ديو ستراتيژی جنګ جګړی لپاره ولري ، بايد له هر څه نه مخکي ددفاع په سنګر کي پاتی شی ،ترڅو چي په پای کي بريالي شي – اوږد جګړه دچا پا ن په مقابل کي) .

اوس مونږ يو ځل بيا **دوايکي** (Weiqui = د سيمه ايز ملکيت اودرانيولو دوديز چينا يی بورد لوبه) تکلاره لرو ، پيکن ته يواځی د شطرنج دلوبی په اوږدوکي په هماهنګ بڼی سره د ضد ضربی وهلوتوان بايد تر لاسه کړي تر څو چي دټکنالوژی خلا وتړی خپل دکور په دننه اونړيوال چينلونه رامينځته کړي چي دمتحده ايالاتو څخه بلکل خپلواک اوسي .

پيکن دخلکو لوی نرم ځواک عملياتو ته اړتيا لري ترڅو چي نړی ته وښيي چي څنګه د سا ينس او ټکنا لوژی په لاره اچول د نړيوال دښيګنې لپاره رامينځته کړي؟ اود مثا ل په توګه پرته دنورو هيوادونو څخه **« چين»** با يد د **کوېد نولس** واکسن ترتيب کړي .

په وروستي **پوډ کاسټ** (**podcast** = يو ډيجيټل آډيو فا يل چي په انټرنيټ کې کمپيوټر يا ګرځنده وسيلې ته د ډاونلوډ لپاره چمتو شوی ، په عمومي ډول د لړی په توګه شتون لري نوي قسطونه چي د پيرودونکو لخوا په اوتومات ډول ترلاسه کيدی شي.) ځما په وروستی کلونو (ستنو) باندي بحث وکړو چي د لانکسن ژيانګ (Lanxin Xiang) کتاب په چينا يي سياست کی دقا نونيت لپا ره اوږده يا سخته بڼه دي .

د **برازيل** او**دچين** کا رپوه ا **ليا س جا بيور** (Elias Jabbour) حيرانونکي جوړښت سره مخ شو، کله چي جابيور(Jabbour) دلوړ پوړو چينا يي پوهانو غږپورته کړ نو هغه ټينګار وکړ چي **«چين»** به د« **وستفا ليا»** = **(دالمان يو ايالت دی)** ديرغل په توګه چلند ونکړي .

نو هغه څه چي مونږ د لته لرو هغه د **«چين»** لمرنی مفهوم دي ، د دي غوره انګليسی ژباړه د (انسا نيت لپا ره ګډه راتلونکي سره تړلنه ده) په توګه لوستل کيږی يا يا د يږي . په حقيقت کی دا د « **ويستفاليا** » تحريف دی - دننه څخه بغاوت.

جا بيورمونږ ته يادونه کوي ، کله چي ما وويل چي ممکن يواځی سوسياليزم به **(چين)** وژغوروي نو ددی معنی يی دا د**ويستفاليا** له ترون څخه وژغورله کوم چي د (سپکاوی پيړی) په جريا ن کي د«چين » ټوټی ټوټی کول آسا نه کړل .

*نو په پای کې د **خی (XI)** ، **چین** کې د **مارکس** او **کنفنوسوس** ترمینځ ستراتیژیک واده د امکان وړ نه ډیر دی ، جیوپولیتیک څخه تیریږي لکه څنګه چې موږ پوهیږو ، کوم چې په فرانسه ، جرمني او انګلستان کې د ملي نظريې په توګه زیږیدلی ډا لکه څنګه چې **خي (XI)** هڅه کوله ، لکه څنګه چې **جا بیور** یادونه وکړه ، "د کینې لاسي **هیجلانیزم** (Hegelianism) په ځیر اصلي مارکسیزم ته بیرته راستنید ل" ، نړیوالیت ته لیوالتیا ، او دا د **تیا نکسا** د **کنفیو سیو یس** لید سره ګډ ول ، " تول د جنت لاندې ." دا د "انسانیت لپاره ګډ راتلونکي سره ټولنه" ترشا اصلي نظر دی.*

یو څوک تل کولی شی دا خوب ووینی چې دبل نړۍ پیداینیت واقعاً امکان لري او هغه هم دنړۍ دجنوب دقریب اتفاق داکثر و فرهنګی نوی ژوند درامینځته کیدو په فکر د(چین اود آسیا)داقتصاد دلا غښتلی کیدو اود لاتینی امریکا په حا ل د ودي داستعمار له مینځه وړل اود افریقی د دروند وزن دتیت پیت والي دسمون په خاطر مبارزه کول
اما له هرڅه نه مخکی باید د «چین» دپنځه کلن پلان چې په پنځم پلینوم کې تصویب شوی هغه با ید تر سره شي .

دلیکونکی په اړه څو کرښې :

پیپ اسکوبار په لویه کچه په آسیا ټایمز کې خبریال دی .د هغه وروستی کتاب د (سرچینی ترعنوان په کال (2030) کې دی. په فیسبوک کې یې تعقیب کړئ .

--- -

په درناوی (12-11-2020)